

МЕХАНІЗМ ЗАПОБІГАННЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ФАЛЬШИВИХ ГРОШОВИХ ЗНАКІВ

студентка Моцна О.М.

Фальшування грошей та інші незаконні операції з підробленими грошима посягають на кредитно-фінансову та економічну систему України. Таке посягання заподіює у фінансово-кредитній та економічній сфері велику суспільно-небезпечну шкоду [3, 9].

Проблема виявлення, розкриття та розслідування фальшування грошей є актуальною для України особливо сьогодні. Бурхливий розвиток офісної техніки, поліграфічного обладнання та їх розповсюдження дозволяє створювати організовану та високорозвинену індустрію фальшування грошей [6].

Саме тому для забезпечення належного захисту національної валюти від підробок в Україні у березні 1994 р. був введений у дію банкотно-монетний двір, який використовує офсетні машини «Супер Сімултан-312» і машини інтагліо друку «Супер Орлов Інта-гліо», контроль якості продукції на машині «Нота-Чек»; це лінії автоматичної обробки банкнот «Кутпак-2» та близько 250 одиниць технологічного устаткування, виготовленого провідними фірмами Німеччини, Австрії, Італії. Ці умови зменшують можливість підроблення. Для цього використовуються захищені види паперу та фарб, спеціальні технології виготовлення друкарських форм і друку, відповідні умови виробництва:

Папір. Для цінних паперів має круглосіткові двотонові та багатотонові водяні знаки, захисні стрічки, кольорові та флуоресціюючі волокна, реакцію на хімічні розчинники.

Фарби. Спеціальні захищені фарби: видимі та невидимі в інфрачервоних променях, кольорозмінні під дією хімічних розчинів та інші.

Дизайн. Використовуються мистецтво гравера та найсучасніша система комп'ютерної графіки для отримання різноманітних склад фотоформ.

Друкарські форми. Спеціальні технології виготовлення оригінальних та композитних фотоформ, робочих друкарських форм для сухого офсетного та інтагліосетного, інтагліо друку.

Елементами захисту банкнот є: водяний знак; захисна стрічка; суміщений малюнок; райдужний друк; антисканерна сітка; мікротекст; приховане зображення; знаки для сліпих [1].

Підробка грошових знаків — це і фальсифікація грошової купюри меншої цінності на купюру більшої цінності, наприклад, купюри цінністю в 10 гривень на купюру в 100 гривень.

Збутом фальшивих грошових знаків є випуск їх в обіг як особою, що їх виготовила, так і тією особою, яка їх не підробляла. Фальшування грошей а також їх збут є злочином умисним, оскільки фальшування грошей вчинюється з метою випуску їх в обіг.

Карається виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінник паперів чи білетів державної лотереї:

- за ч. 1 ст. 199 КК — позбавленням волі на строк від трьох до семи років;
- за ч. 2 ст. 199 КК — позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років;
- за ч. 3 ст. 199 КК — позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років з конфіскацією майна [4].

Розрізняють наступні категорії фальшивомонетництва:

- державне фальшивомонетництво;
- злочинні;
- «побутове» фальшивомонетництво [5].

Нажаль якою б не була вдосконалена система контролю за фальшуванням грошей слідча, експертна і судова практика свідчить, що останніми роками нерідко підробкою гривень НБУ та іноземної валюти займаються саме організовані злочинні угруповання. Про масштаби фальшування грошей в Україні можна судити за такими цифрами: з початку 2011 року за статтею 79 КК України до кримінальної відповідальності притягнуто понад 500 членів 53 злочинних угруповань. Переважна більшість виготовлених фальшивих грошей до обігу не потрапила [2].

Науковий керівник: *к. е. н., доцент Зайцев О.В.*

Список використаної літератури:

1. Сучасні елементи захисту паперових грошей України від підробки // Предпринимательство, хозяйство и право. — 2000. — № 1. — С.22-25.
2. Підробка сучасних паперових грошових знаків // Право України. — 2001. — № 6. — С. 106-408.
3. http://report.if.ua/index,php?option=com_content&task=view&id=571
4. <http://www.zakony.com.ua/lawbase.html>
5. http://www.rusnauka.com/31_ONBG_2009/Pravo/54504.doc.html
6. <http://www.bestreferat.ru/referat-184189>
7. Басова, В.Л. Гроші як матеріально виражені речі і як об'єкти цивільного права / В.Л. Басова, О.В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку : збірник тез доповідей науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів факультету економіки та менеджменту присвяченої Дню науки в Україні (21-24 квітня 2009 р.). - Суми : СумДУ, 2009. - Ч.1. - С. 191-192.
8. Баранова, А.С. Проблеми забезпечення сталості грошової одиниці України / А.С. Баранова, О.В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку: тези доповідей науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів факультету економіки та менеджменту присвяченої Дню науки в Україні та 60-річчю СумДУ, 21-25 квітня 2008 р. - Суми: СумДУ, 2008. - Т.2. - С. 49-50.
9. Зайцев, О.В. Гроші та кредит. Лекційне викладення : навч. посіб. / О.В. Зайцев. - Суми : СумДУ, 2010. - 179 с. + Гриф МОН.

Бібліографічний опис: Моцна О.М. Механізм запобігання виготовлення та розповсюдження фальшивих грошових знаків / О.М. Моцна, О.В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку : тези доповідей науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів факультету економіки та менеджменту, присвяченої дню науки в Україні (18-22 квітня 2011 р.) / Відп. за вип. А.Ю. Жулавський. — Суми : СумДУ, 2011. — Ч.3. — С. 69-70.